

Sygn. akt I PK 231/14

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lipca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Teresa Flemming-Kulesza (przewodniczący)

SSN Jolanta Frańczak (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa G. G.
przeciwko C. Spółce Akcyjnej z siedzibą w Ł.
o odszkodowanie, zadośćuczynienie i rentę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 lipca 2015 r.,
skargi kasacyjnej powódki od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 8 lipca 2013 r., sygn. akt III APz 12/13,

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w Łodzi do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2013 r. umorzył postępowanie w części dotyczącej roszczenia powódki G. G. skierowanego przeciwko stronie pozwanej C. Spółce Akcyjnej w Ł. o odszkodowanie w kwocie 6.450 zł, skapitalizowaną rentę uzupełniającą za okres od marca 2003 r. do czerwca 2007 r. w kwocie 144.346 zł (pkt I), odrzucił pozew w pozostałym zakresie (pkt II) oraz orzekł o kosztach procesu (pkt III i IV).

Sąd Okręgowy ustalił, że powódka G. G., ur. 23 sierpnia 1955 r., z zawodu monter podzespołów elektronicznych, w pozwanej spółce była zatrudniona od dnia 13 września 1991 r. do dnia 7 lutego 2003 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku magazyniera. W dniu 14 maja 2002 r. powódka uległa wypadkowi przy pracy wskutek którego doznała stłuczenia lewego uda.

Z ustaleń Sadu Okręgowego wynika, że powódka pozwem z dnia 13 maja 2005 r. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od strony pozwanej: kwoty 6.450 zł tytułem odszkodowania, kwoty 33.394 zł tytułem skapitalizowanej renty uzupełniającej za okres od marca 2003 r. do maja 2005 r., kwoty 1.082 zł miesięcznie tytułem renty uzupełniającej oraz kwoty 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 28 grudnia 2007 r. (VIII P 7/07) zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 3.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 28 grudnia 2007 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 500 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia 23 maja 2005 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie. Na skutek apelacji powódki Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 5 listopada 2008 r. (III APa 6/08) uchylił zaskarżony wyrok w części oddalającej powództwo i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 20 maja 2010 r. (VIII P 2/09) oddalił powództwo uznając, że zasądzona prawomocnie na rzecz powódki kwota zadośćuczynienia w wysokości 3.000 zł była adekwatna do rozmiaru doznanej przez nią w wypadku przy pracy krzywdy bowiem uwzględnia powagę wypadku, któremu uległa, długotrwałość i przebieg leczenia, rozmiar cierpień w związku z doznanymi obrażeniami, ustalony procentowy uszczerbek na zdrowiu, odczuwane przez powódkę dolegliwości, konieczność uczęszczania na rehabilitację, a także jednorazowe odszkodowanie wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych jak i zapomogi z zakładu pracy. Odnośnie do żądań o skapitalizowaną rentę oraz rentę uzupełniającą na przyszłość Sąd Okręgowy żądania te oddalił, podobnie jak żądanie zasądzenia odszkodowania, wskazując, iż powódka w wyniku wypadku przy pracy, mimo doznanych obrażeń w zakresie narządu ruchu, nie utraciła zdolności do pracy, chociażby w stopniu częściowym. Powodem, dla którego nie

wróciła do pracy były stwierdzone zaburzenia adaptacyjne, które jednak nie pozostają w adekwatnym związku przyczynowym z wypadkiem przy pracy. Powyższy wyrok został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 7 października 2010 r. (III APa 16/10).

Na podstawie tak dokonanych ustaleń Sąd Okręgowy stwierdził, że postępowanie w zakresie roszczenia o odszkodowanie oraz roszczenia o skapitalizowaną rentę uzupełniającą za okres od marca 2003 r. do czerwca 2007 r. podlega umorzeniu na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w związku z art. 203 § 1 k.p.c. wobec cofnięcia powództwa w tym zakresie przez pełnomocnika powódki na rozprawie w dniu 22 stycznia 2013 r. Natomiast powództwo o zasądzenie renty uzupełniającej w kwocie 1.500 zł miesięcznie od dnia wniesienia pozwu oraz o zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę w kwocie 10.000 zł podlegało odrzuceniu z uwagi na powagę rzeczy osądzonej.

Sąd Okręgowy podniósł, że porównując postępowanie w sprawie VIII P 2/09 z rozpoznawaną sprawą stwierdza nie tylko identyczność stron i przedmiotu rozstrzygnięcia, ale także tożsamość podstawy sporu. Powódka powołała się na te same okoliczności faktyczne i dotyczące zdarzeń z tego samego okresu, co rozpatrywane w sprawie VIII P 2/09, nie wskazując żadnych nowych okoliczności, które uzasadniałyby powództwo w niniejszej sprawie. Jako nową okoliczność powstałą po dacie wyrokowania w sprawie VIII P 2/09 wskazała pogorszenie się stanu jej zdrowia, które miało następować od października 2010 r., przyznając jednocześnie, że w tym okresie nigdzie się nie leczyła. Przedłożona przez powódkę dokumentacja potwierdzająca dwie wizyty u lekarza specjalisty z zakresu medycyny rodzinnej, po dniu wniesienia pozwu w niniejszej sprawie, obrazuje podjęcie leczenia z rozpoznaniem zespołu bólowego kręgosłupa. W tych okolicznościach, Sąd Okręgowy podniósł, że biegli lekarze z zakresu neurologii i ortopedii, z których opinii dowód został przeprowadzony w postępowaniu prowadzonym do sprawy VIII P 2/09 uznali, że rozpoznane u powódki dolegliwości dotyczące kręgosłupa nie mają żadnego związku z wypadkiem przy pracy.

Powyższe względy zadecydowały, że Sąd Okręgowy na podstawie 199 § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 366 k.p.c. odrzucił pozew w zakresie obejmującym żądanie zapłaty renty uzupełniającej i zadośćuczynienia.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła powódka domagając się uchylenia zaskarżonego postanowienia o odrzuceniu pozwu w całości i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi.

Powódka zarzuciła zaskarżonemu postanowieniu naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a to art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 366 k.p.c. polegające na odrzuceniu pozwu w sytuacji, w której przedmiotem powództwa nie były roszczenia, których dotyczyło rozstrzygnięcie w sprawie VIII P 2/09 i nie zachodziły przesłanki do uznania, że sprawa pomiędzy tymi samymi stronami o to samo roszczenie została już prawomocnie osądzona (*res iudicata*); art. 233 §1 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c. oraz art. 227 k.p.c. i art. 278 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów zgromadzonych w sprawie, a nadto poczynienie ustaleń, w zakresie wymagającym wiadomości specjalnych, bez przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych lekarzy sądowych.

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi postanowieniem z dnia 8 lipca 2013 r. oddalił zażalenie oraz orzekł o kosztach postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny w pierwszej kolejności wskazał, że powaga rzeczy osądzonej (*res iudicata*) zachodzi, jeśli w sprawie uprzednio już osądzonej prawomocnym wyrokiem oraz w sprawie później wniesionej występuje tożsamość stron oraz tożsamość podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia. Dopiero kumulacja obu tych przesłanek przesądza o wystąpieniu powagi rzeczy osądzonej prowadzącej do nieważności postępowania. Tożsamość roszczeń zachodzi, kiedy sąd ma w obu sprawach orzec o tym samym, dysponując tymi samymi faktami, które mają spowodować ocenę tego samego żądania i kiedy rozstrzygnięcie jednej ze spraw oznacza rozstrzygnięcie także drugiej i w tym zakresie odwołał się do stanowiska zaprezentowanego przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 1 czerwca 2011 r., II CSK 427/10 (LEX nr 4996).

A zatem, w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji słusznie wywiódł, że w rozpoznawanej sprawie oraz w sprawie o sygn. akt VIII P 2/09 zachodzi poza tożsamością stron także tożsamość roszczeń procesowych oraz tożsamość podstawy sporu, gdyż oba powództwa zostały oparte na tych samych

okolicznościach. Sąd Apelacyjny wskazał, że powódka występując w dniu 14 maja 2012 r. z powództwem przeciwko C. Spółce Akcyjnej w zakresie zgłoszonych roszczeń powtórzyła w zasadzie treść pozwu z dnia 13 maja 2005 r.

Powyższe okoliczności, zdaniem Sądu Apelacyjnego, przemawiają za tym, że wystąpienie przez powódkę w dniu 14 maja 2012 r. z kolejnym pozwem zawierającym takie samo żądanie jak poprzednio, bez przedstawienia nowych dowodów lub ujawnienia nowych okoliczności, skutkowało prawidłowym przyjęciem przez Sąd pierwszej instancji powagi rzeczy osądzonej.

W skardze kasacyjnej od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Łodzi powódka zarzuciła naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a w szczególności: art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 366 k.p.c. przez przyjęcie, że jej roszczenie jest tożsame z rozstrzygniętym prawomocnie wyrokiem w sprawie VIII P 2/09 Sądu Okręgowego w Łodzi, podczas, gdy zostało ono oparte na zmienionych okolicznościach faktycznych oraz art. 217 § 2 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. przez przyjęcie, że wystarczającym dowodem w zakresie aktualnego stanu jej zdrowia jest opinia biegłych lekarzy sądowych zawarta w sprawie VIII P 2/09, co przez oddalenie wniosków dowodowych spowodowało niewyjaśnienie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy w aspekcie zarzutu *res iudicata*.

Powódka w oparciu o tak sformułowaną podstawę skargi kasacyjnej wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej.

Skarżąca zarzuciła, że zaskarżone orzeczenie zapadło z rażącym naruszeniem przepisów postępowania cywilnego mających istotny wpływ na wynik sprawy, ponieważ zarzut powagi rzeczy osądzonej pod względem przedmiotowym wyznaczony jest zakresem rozstrzygnięcia, nie zaś żądania zgłoszonego przez stronę powodową. A zatem dla przyjęcia zarzutu *res iudicata* kluczowe znaczenie ma ustalenie, czy po uprawomocnieniu się poprzedniego orzeczenia zaszła tego rodzaju zmiana okoliczności faktycznych sprawy, które - mimo tożsamości żądania - uzasadniają rozpoznanie tej samej sprawy w nowym procesie. Okolicznością taką jest ustalenie, czy nastąpiło pogorszenie stanu zdrowia powódki i czy pozostaje to

w związku z przebytym przez nią wypadkiem. W tej kwestii Sąd Apelacyjny błędnie zaakceptował oddalenie przez Sąd pierwszej instancji wniosku dowodowego, przyjmując, że stan zdrowia powódki ustalony został w opinii biegłych lekarzy sądowych, sporządzonej w sprawie o sygn. akt VIII P 2/09 zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 20 maja 2010 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest uzasadniona. Pozew G. G. został odrzucony na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 366 k.p.c. w części dotyczącej żądania zapłaty renty uzupełniającej oraz zadośćuczynienia po uwzględnieniu zarzutu powagi rzeczy osądzonej, bowiem Sądy *meritii* uznały, że poza tożsamością stron zachodzi także tożsamość roszczeń procesowych oraz tożsamość podstawy sporu, gdyż oba powództwa zostały oparte na tych samych okolicznościach. W tym stanie rzeczy wskazać należy, że zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. sąd odrzuca pozew, jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona. Zakres przedmiotowy i podmiotowy powagi rzeczy osądzonej reguluje art. 366 k.p.c. stanowiąc, że wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami.

Tożsamość stron obu procesów nie budzi wątpliwości, sporne pozostają natomiast granice przedmiotowe powagi rzeczy osądzonej. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntował się pogląd, zgodnie z którym tożsamość przedmiotu uprzedniego orzeczenia oraz kolejnego powództwa, wykluczająca możliwość jego merytorycznej oceny i uzasadniająca odrzucenie pozwu, zachodzi w przypadku jednakowej podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia oraz ponownego żądania powoda, przy czym przesłanki te muszą wystąpić kumulatywnie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 czerwca 1971 r., II CZ 59/71, OSNCP 1971 nr 12, poz. 226; z dnia 25 sierpnia 1998 r., I PKN 266/98, OSNAPIUS 1999 nr 17, poz. 554; z dnia 3 lutego 2010 r., II CSK 414/09, LEX nr 578135; z dnia 11 lutego 2011 r., I CSK 277/10, LEX nr 936478; z dnia 8 kwietnia 2011 r., II CSK

493/10, Biul. SN 2011 nr 6, str. 11-12; z dnia 26 stycznia 2012 r., I UK 301/11, LEX nr 1215417 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 kwietnia 1967 r., I CR 570/66, OSPiKA 1968 nr 7-8, poz. 158; z dnia 4 grudnia 1998 r., III CKN 56/98, Biul. SN 1999 nr 4, str. 9; z dnia 14 lipca 2011 r., III UK 196/10, OSNP 2012 nr 17-18, poz. 222; z dnia 15 listopada 2012 r., V CSK 515/11, LEX nr 1276233). O tym zaś, czy chodzi o tę samą lub inną podstawę faktyczną, a więc o ten sam lub odmienny stan faktyczny sprawy, nie rozstrzygają konkretne twierdzenia strony powodowej lub brak takich twierdzeń, lecz istnienie lub nieistnienie przed zamknięciem rozprawy okoliczności faktycznych, a to zdarzeń lub stanów składających się na stan faktyczny, z którym norma prawna rozstrzygająca o słuszności żądania wiąże dochodzone skutki prawne.

Wbrew stanowisku Sądu Apelacyjnego, podstawa faktyczna wniesionego powództwa w rozpoznawanej sprawie różniła się od podstawy faktycznej w sprawie prawomocnie zakończonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 20 maja 2010 r. (VIII P 2/09). Jak wynika z uzasadnienia żądania pozwu wniesionego w dniu 14 maja 2012 r., zmodyfikowanego przez pełnomocnika z urzędu, powódka uzasadniając swoje roszczenie powołała się na pogorszenie stanu jej zdrowia, co miało następować od października 2010 r. i w tym celu przedłożyła dokumentację obrazującą dwie wizyty u specjalisty medycyny rodzinnej z okresu już po wytoczeniu powództwa. Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów, mającej moc zasady prawnej, z dnia 21 listopada 1967 r., III PZP 37/67 (OSNC 1968 nr 7, poz. 113 z glosą A. Szpunara) przyjął, że prawomocne zasądzenie zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę doznaną w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia wyłącza - mimo pogorszenia się stanu zdrowia poszkodowanego - przyznanie mu dalszego zadośćuczynienia poza już zasądzonym w związku z podstawą poprzedniego sporu; nie wyłącza jednak przyznania poszkodowanemu odpowiedniej sumy w razie ujawnienia się nowej krzywdy, której nie można było przewidzieć w ramach podstawy poprzedniego sporu.

Stanowisko powyższe było też podzielane w późniejszych judykatach, w których Sąd Najwyższy przyjmuje, że charakter zadośćuczynienia pieniężnego z art. 445 § 1 k.c., będącego swoistą formą odszkodowania, w zasadzie

jednorazowego i dlatego podlegającego jednorazowemu zasądzeniu, przemawia przeciwko dopuszczalności domagania się więcej niż jednego zadośćuczynienia za tę samą krzywdę, choćby jej postać ulegała zmianom. Nie należy więc dopatrywać się jakiejś odrębnej krzywdy wtedy, gdy w rzeczywistości ujawniona zostaje tylko nowa okoliczność powodująca jedynie rozrastanie się istniejącej już dawniej i znanej sądowi krzywdy. Gdyby jednak w przyszłości została ujawniona inna krzywda, całkowicie odrębna, której nie można było w ramach podstawy poprzedniego sporu przewidzieć, to wówczas będzie to nowa krzywda, która nie była przedmiotem rozstrzygnięcia i nie mogła być tym samym objęta powagą rzeczy osądzonej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 lutego 1998 r., II CKN 608/97, LEX nr 156472; z dnia 20 października 2004 r., I CK 321/04, LEX nr 277861; z dnia 6 lipca 2012 r., V CSK 332/11, LEX nr 1228612; z dnia 28 stycznia 2015 r., II CSK 182/14, LEX nr 1663129).

Warto też zauważyć na gruncie rozpoznawanej sprawy, że Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 grudnia 2001 r., II UKN 658/00 (OSNP 2003 nr 20, poz. 494) zaprezentował stanowisko, że fakt, iż poszkodowany ponosi skutki wypadku przy pracy przez całe życie, powoduje, że wystąpienie szkody nie zawsze bywa jednorazowe, a jej stwierdzenie definitywne; wraz ze zmianą sytuacji jedne ze skutków wypadku ustają, inne mogą się ujawnić. Ponadto szkoda nie polega tylko na uszkodzeniu zdrowia, a zachodzące w niej zmiany - tylko na eskalacji skutków w tym zakresie. Regres lub postęp następstw wypadku przy pracy może dotyczyć nie tylko stanu zdrowia poszkodowanego (przez ustąpienie lub ujawnianie się nowych schorzeń lub pogłębienie schorzeń już stwierdzonych), lecz może polegać także na wahaniach w jego sytuacji ekonomicznej, wynikających zarówno z przyczyn indywidualnych, jak ogólnych. Ze zmianami tymi, gdy mieszczą się w zakresie normalnych następstw wypadku, prawo łączy powstanie, zmianę lub wygaśnięcie praw podmiotowych, kreując możliwość ponownego określenia roszczeń na podstawie okoliczności, które powstają dopiero po jakimś czasie. W wyniku uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia spowodowanych wypadkiem przy pracy kształtują się więc nie tylko roszczenia pierwotne, lecz również roszczenia o naprawienie szkód powstałych po pewnym czasie, z którymi musi się liczyć zobowiązany do naprawienia szkody. Ciężar pokrycia tych szkód nie może być

przerzucany na poszkodowanego tylko dlatego, że nie wszystkie skutki zdarzenia wyrządzającego szkodę ujawniły się jednakowo wcześniej. W tej sytuacji oczywiste jest, że raz ustalona renta nie obejmuje całości szkody, gdyż w miarę ujawniania się nowych szkód mogą - również po uchyleniu obowiązku świadczenia tej renty - ukształtować się nowe roszczenia o ich wyrównanie.

Powstaje w tych okolicznościach pytanie, czy Sądy obu instancji nie prowadząc postępowania dowodowego mogły, bez dopuszczenia dowodu z opinii biegłych sądowych, dokonać oceny stanu zdrowia powódki, aby poczynić stanowcze ustalenia co do wystąpienia nowej krzywdy będącej następstwem zaistniałego w dniu 14 maja 2002 r. wypadku przy pracy. W tej kwestii w pierwszej kolejności zauważyć należy, że w sytuacji, gdy zachodzi potrzeba wyjaśnienia okoliczności sprawy wymagających wiadomości specjalnych, sąd powinien dopuścić dowód z opinii biegłego na podstawie właściwych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 12 kwietnia 2002 r., I CKN 92/00, LEX nr 53932; z dnia 24 listopada 1999 r., I CKN 223/98, Wokanda 2000 nr 3, poz. 7; z dnia 8 listopada 1988 r., II CR 312/88; LEX nr 8925; z dnia 11 czerwca 1974 r., II CR 260/74, LEX nr 8940). Niedopuszczalne jest pominięcie dowodu z opinii biegłych, choćby któryś z członków składu orzekającego miał takie wiadomości. Inaczej strony nie miałyby możliwości stawiania pytań i krytyki określonego poglądu, a ponadto nastąpiłoby niedopuszczalne połączenie ról sędziego i biegłego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2014 r., I UK 22/14, LEX nr 1545137).

Powyższa konstatacja wskazuje, że rację ma skarżąca zarzucając w uzasadnieniu skargi, że biegłych powołuje się w związku z dowodzeniem okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.) i w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych (art. 278 § 1 k.p.c.). Nie budzi bowiem wątpliwości, że dla przyjęcia *res iudicata* kluczowe znaczenie ma ustalenie, czy po uprawomocnieniu się wyroku w sprawie VIII P 2/09 zaszła tego rodzaju zmiana okoliczności faktycznych sprawy, która mimo tożsamości żądania, uzasadnia rozpoznanie sprawy w nowym procesie. Stąd za zasadny należy uznać zarzut naruszenia art. 217 § 2 k.p.c. w związku z art. 227 § 2 k.p.c., skutkujący oddaleniem wniosków dowodowych skarżącej i przyjęcia wystarczającej dla

rozstrzygnięcia sprawy opinii biegłych lekarzy sądowych sporządzonej w ramach postępowania dowodowego w sprawie VIII P 2/09 (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 listopada 2008 r., II PK 47/08, LEX nr 500202; z dnia 12 lutego 2009 r., III CSK 272/08, LEX nr 520039; z dnia 10 marca 2011 r., II UK 306/10, LEX nr 885008 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2014 r., I PK 236/13, LEX nr 1646076 i powołane tam orzecznictwo).

Z tych względów Sąd Najwyższy, na zasadzie art. 398¹⁵ k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia.

I.n